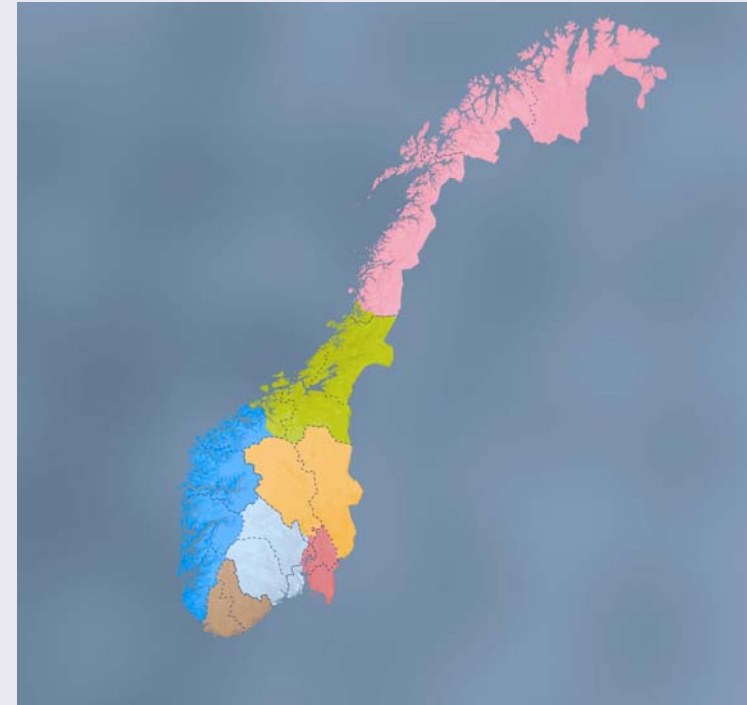

KS

STERKE, FOLKESTYRTE REGIONER

KS engasjement, status og planer.

KS skal arbeide aktivt for å etablere sterke, folkestyrte regioner

Landstyret 19.05.04

- gi et effektivt bidrag til den *regionale og nasjonale verdiskapningen, næringsutviklingen og sysselsettingen*
- sikre effektiv fordeling - og regional tilpasning - av *viktige velferds-tjenester* som krever et større befolkningsgrunnlag enn dagens og framtidens kommuner vil ha
- bidra til å utvikle et *sterkt demokrati på regionalt nivå*, gjennom å overføre oppgaver, ansvar, ressurser og beslutningsmakt fra staten sentralt og regionalt til sterke og selvstendige regioner

KS tar ansvar for utredning om – og forslag til – regioninndeling

S-styret 3. Juni 04

KS mener at det bør opprettes færre og større folkestyrte regioner til erstatning for dagens fylkes-kommuner, gitt at det overføres oppgaver, ansvar og finansiering fra staten.

KS vil engasjere en utreder som skal legge fram og begrunne tre konkrete – kart-festede – alternative forslag til region-inndeling. Forslaget forelegges Sentralstyret 01.09.2004.

KS vil, bl. a. med utgangspunkt utredningen, legge opp til at organisering og inndeling av et nytt regionalt folkestyrt nivå blir grundig drøftet av medlemmene. Bl a gjennom:

- KS i fylkene
- Kommunestruktur-prosjektet
- I nær kontakt med fylkeskommunenes ledende kollegiale organer

KS tar deretter, i løpet av våren 2005, sikte på å fremme forslag til organisering og konkret inndeling av et nytt regionalt folkestyrt forvaltningsnivå

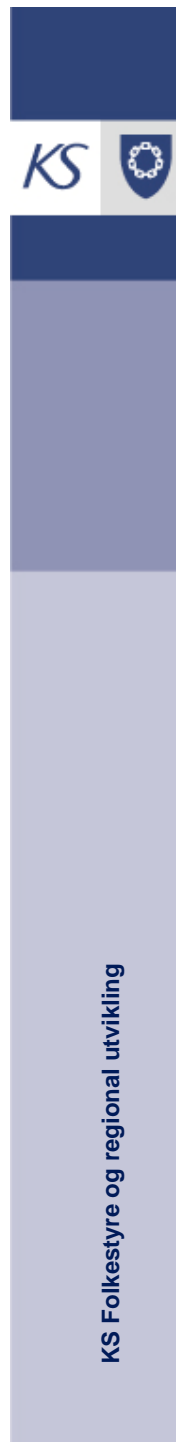
KS skal arbeide aktivt for å etablere sterke, folkestyrte regioner

Landstyret 19.05.04 mot FRPs 6 stemmer

KS tar ansvar for utredning om – og forslag til – regioninndeling

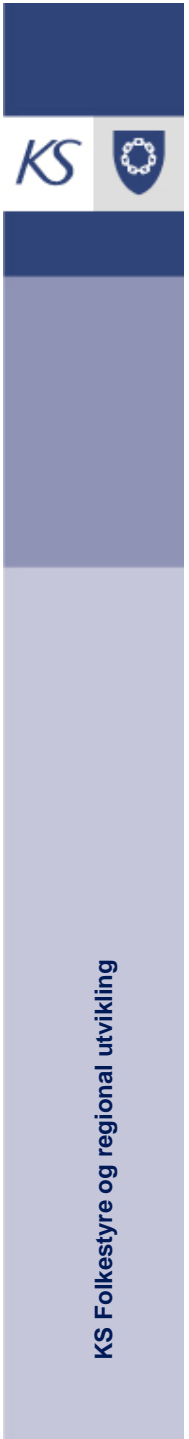
Sentralstyret 03.06.04 Enstemmig, men med protokolltilførsel fra FRP

Et samlet KS står bak!

Hovedelementer i Landsstyrevedtaket

- Verdiskaping og innovasjon
- Velferd og fordeling
- Demokrati og maktfordeling

Norge trenger sterke regioner

- Som kommunene har tillit til
- Som staten har respekt for
- Som innbyggerne og næringslivet har nytte av

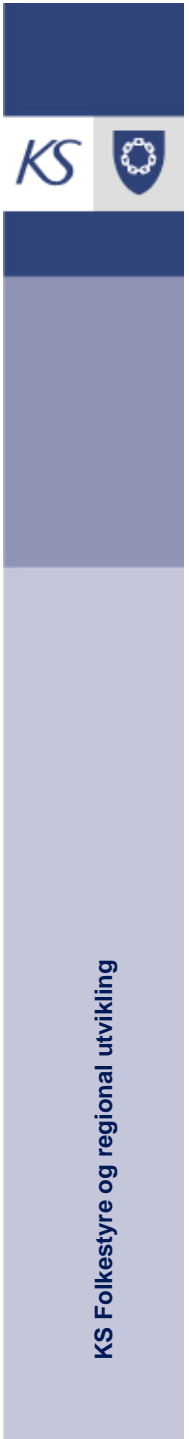
Hvorfor har KS blitt så offensiv?

Hva skjer rundt oss?

- Fylkeskommunenes engasjement og standpunkt
- Kommunenes ”etterspørsel” gjennom kommunestrukturprosjektet.
- Distriktskommisjonen (med støtte i Effektutvalget og fra Næringslivets hovedorganisasjon)
- Den europeiske regionaliseringen
- De politiske partiene – sist men ikke minst!

Regionaliseringsinitiativ i hele landet

- Agder-prosessen, Arena Innlandet, Buskerud/Telemark/-Vestfold-regionen, Vestlandsrådet, Trøndelagsrådet, Regionaliserings-prosjektet i Troms, Oslo46 mv.
- Fylkesordførerkollegiets uttalelse til regjeringen 9. august 2004: "Tiden er moden for en radikal styringsreform i vår forvaltning, med etablering av sterke, direkte folkevalgte regioner."

Kommunenes etterspørsel

- Kommunene er engasjert i å diskutere - og i neste omgang å ta stilling til - framtidig kommunestruktur:
 - kommunestruktur må vurderes i sammenheng med hvilken regionstruktur som blir valgt.

Reaksjoner i media:

”På mange områder trenger vi politikk som dyrker våre særegenheter, vår forskjellighet. Jeg er overbevist om at en slik politikk utvikles best ute i landet og ikke i Oslo. Jeg ønsker å flytte makt fra Stortinget til framtidens fylker, kall det gjerne regioner. Jeg ønsker å *flytte makt fra byråkrati til politikk*. For det er ikke bare slik at politikere sitter og detaljstyrer i Oslo, nei de overlater mer og mer av politikkenes felt til byråkrater og mer og mindre sjølstyrte etater og foretak. Med andre ord: Mye av politikken skjer utafor den demokratiske arena.”

Inge Myrvoll (SV) ordfører Rana, medlem i Distriktskommisjonen (Rana Blad, 11.09.04)

To av tre finnmarkinger er imot fylkessammenslåing

- Det kommer fram i en markedsundersøkelse gjennomført av Polarfakta AS på oppdrag fra Finnmark fylkeskommune. Kun 10 % er for en sammenslåing av Nordland, Troms og Finnmark, mens 25 % sier seg likegyldige.

Finnmark fylkeskommune 06.09.04

-Kuttes det regionale nivået i Norge, kuttes også en viktig kanal inn til EU-systemet

- Fordi CPMR er en så tung organisasjon, har dens fremste talsmenn god adgang til EUs ulike kommissærer. Gunn Marit Helgesen har selv sittet med i komité og forberedelsesmøter i egenskap av CPMR-representant, der norske statlige representanter ikke har hatt adgang.
 - Det samme vil gjelde for fiskerisektoren. EU er i ferd med å endre sin fiskeripolitikk. En egen gruppe av forskere, fiskere og politikere har arbeidet med ulike problemstillinger knyttet til ressursforvaltning og fiskeripolitikk for Nordsjøen. Vi har allerede hatt det første møtet med den maltesiske, påtroppende fiskerikommissæren. Det er klart at dette er viktige måter å påvirke EU på, sier Helgesen.

Gunn Marit Helgesen, leder i Nordsjøkommisjonen (underorganisasjon i CPMR), fylkesordfører Telemark

til Stavanger Aftenblad

Distriktskommisjonens innstilling

- Desentralisering av makt til underliggende forvaltningsnivåer bør være en hovedstrategi.
 - for å utløse mer av det samlede verdiskapings-potensialet her i landet
 - for å sette lokalsamfunn og regioner i stand til å ta større ansvar for egen utvikling

Distriktskommisjonen vil ha sterke regioner nå

Politisk sammensetning, satt dagsorden

- Flertall:
- Dagens fylkeskommuner bør erstattes med sterke folkevalgte regioner, som avgrenses ut fra oppgaver og funksjonalitet.
- Desentralisering av betydelig mer makt fra staten til et folkevalgt regionalt nivå.
- Fylkesmannens oppgaver bør rendyrkes til tilsyn og kontroll
- Folkevalgte regioner bør i særlig grad overta myndighet fra statens på områder som er av stor betydning for regional utvikling. Aktuelle oppgaver presisert
- Økt ansvar må følges av økonomiske midler

Fremtidig forvaltningssystem

3-nivå modell (11+1 medl.)

- Fylkeskommuner erstattes med sterke folkevalgte regioner
- Fylkesmannsembeter rendyrkes som tilsyns- og kontrollorgan
- Modellen har størst legitimitet og er mest prioriterings- og kostnadseffektiv

2-nivå modell (3 medl, 1 av disse subsidiert for 3.nivå)

- Dagens fylkeskommuner avvikles
- Dagens fylkesmannsembeter erstattes med en ny regional struktur som f.eks. kan ledes av en politisk oppnevnt ”guvernør”

Oppgaver for regionalt folkevalgt nivå

- Infrastruktur og samferdsel
- Utdanning og forskning
- Næringsutvikling
- Kultur og idrett
- Kommuneoverskridende areal- og ressursforvaltning
- Mindre deler av helse, miljø, fiskeri, landbruk, a-etat

Oppgaver som vil være aktuelle å legge til nye sterke, folkestyrte regioner:

flertall i Distriktskommisjonen

- Innenfor *infrastruktur* og *samferdsel* bør ansvaret for riksvegene utenom stamvegene overføres til det regionale nivået. Dette nivået bør få et større ansvar for å samordne utbygging av transportmessig infrastruktur, samferdsel, kollektivtrafikk og arealbruk. I tillegg bør det regionale nivået få ansvar for utbygging av bredbånd til de deler av landet der slik utbygging ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomt. Utviklingen av transportinfrastrukturen bør kunne nyttes som et aktivt virkemiddel i regionbyggingen.

- Innenfor *utdanning* bør det regionale nivået beholde ansvaret for det videregående skoleverket. I tillegg bør det forvalte tilstrekkelige midler til at høgskoler og universiteter motiveres til å innrette sin aktivitet i tråd med regionale utviklingsstrategier.
- Innenfor *forskning* bør det regionale nivået få langt større innflytelse på Forskningsrådets strategier og satsinger, samtidig som den nasjonale samordningen fortsatt ivaretas. Forskningsrådet bør medvirke i bygging av regionale spesialiseringsstrategier, som også har nasjonal og internasjonal styrke eller potensial. I tillegg bør det regionale forvaltningsnivået ha et bestilleransvar i forhold til deler av de samlede forskningsmidlene.
- Innenfor *næringsutvikling* bør ansvarsreformen utvides, slik at det regionale nivået – i tillegg til å ha et bestillingsansvar overfor Innovasjon Norge – får et tilsvarende ansvar i forhold til SIVAs utviklingsarbeid, bygdeutvikling, kompensasjonsmidlene for økt arbeidsgiveravgift (de næringsrettede utviklingsmidlene, det vil si den delen av provenyet som ikke kan tilbakeføres til enkeltbedrifter) og a-etats kvalifiseringsmidler.

- Innenfor *kultur og idrett* bør flere av riksinstusjonene for kunst- og kulturformidling (blant annet "de tre R-ene") vurderes avvirket til fordel for en styrket kulturaktivitet i regionene. Det vil si at midlene eventuelt bør overføres til det regionale nivået. Dette nivået bør også få et utvidet ansvar for idrettspolitikken, museene, større kulturinstusjoner og internasjonalt kultursamarbeid.
- Innenfor *kommuneoverskridende areal- og ressursforvaltning* bør det regionale nivået ha ansvar for å utforme en helhetlig arealpolitikk, basert på overordnede strategier for utbyggingsmønster og ressursutnyttelse.
- Innenfor *helse* bør regionene ha en oppgave i forhold til forebyggende folkehelse og dialog om strategiske veivalg.
- Videre mener det samme flertallet at det overføres myndighet og oppgaver fra staten til regionene knyttet til miljø, ressurs-forvaltning, fiskeri og landbruk., uten at oppgavene presiseres nærmere innenfor rammen av flertallsforslaget.

Distriktskommisjonen støtter seg bl a til:

- Effektutvalget: større del av ansvar for samordnet regionalpolitikk kan ivaretas av større regioner
- Uttalelse fra NHO: hensyn til økt verdiskapning skaper behov for sterkere regioner, desentralisering av makt, flere oppgaver og større økonomisk handlefrihet

Europa: regionene styrkes

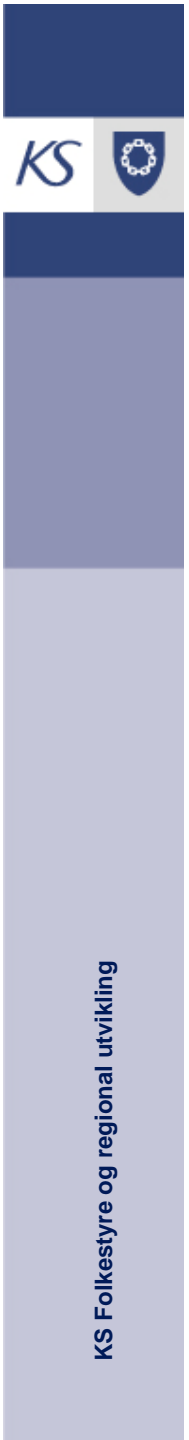
- Utvikling av overnasjonale strukturer / europeisk politikk
- Nasjonalstaten trenger utviklingsorienterte sjølstendige regioner, med sterke næringsklynger og innovative miljøer.
- Styrking av de administrative og politiske strukturer på regionalt nivå: utviklingsaktører mer enn forvaltere
- Kunnskapsbaserte næringslivets konkurransekraft i en globalisert verden.
- Regionene er aktive internasjonalt på en mer kompleks måte enn før
- En oppblomstring av europeiske interesseorganisasjoner for kommuner og regioner.

Staten er ikke dørvokter til den internasjonale arena.

Regioner har flere ben å stå på, og kompetanse til å stikke bena

Viktig tema i partienes programdebatt

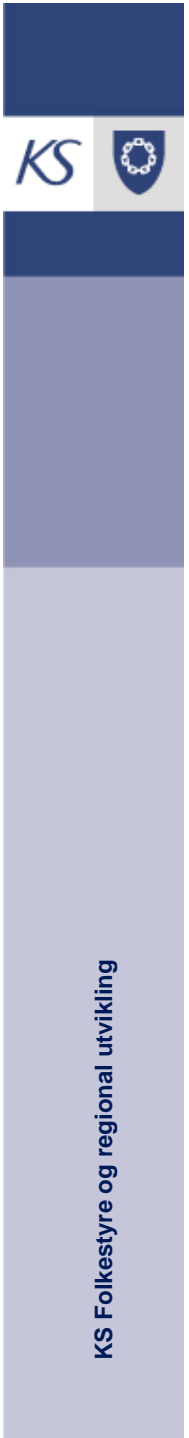
- Foran Stortingsvalget 2005:
- Engasjert diskusjon om regionalisering i alle partier
- Partienes landsmøter 7. mars – 20. mai 2005
- Stortingsvalgkampen 2005?
- Regjeringsdannelsen 2005?

Første trinn i KS regionprosjekt: ECONs to rapporter om sterke regioner

1. En kunnskapsoversikt:
 - Alle offentlige utredninger utført de senere år argumenterer for et folkevalgt mellomnivå i forvaltningen, med flere oppgaver, større ansvar og myndighet –og en finansiering som svarer til oppgavene.
 - Utredningene har i liten grad blitt fulgt opp fordi statlige og sektordrevne støttespillere har vært samkjørte og tydelige.
 - Kommunesektoren er ingen samlet allianse –den er sammensatt og ikke alltid like samkjørte og tydelige i sin argumentasjon
- (2004-16)

ECON analyse

2: Aktuelle oppgaver for sterke, folkestyrte regioner:

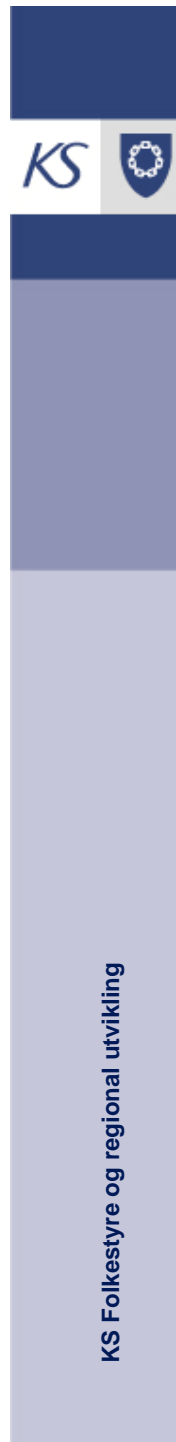
- Regional næringsutvikling - næringsstøtte/distriktsstøtte
- Ressursforvaltning som basis for ressursbasert næringsutvikling
- Utdannings-/opplæringstilbud på videregående nivå og høgskole-/universitetsnivå
- Annen kunnskapsbasert infrastruktur
- Samferdel og transporttjenester
- Kulturtilbud
- Helsetjenester
- Miljøpolitikk - bærekraft
- Regional planlegging og territoriell samordning

Fase to i KS regionprosjekt

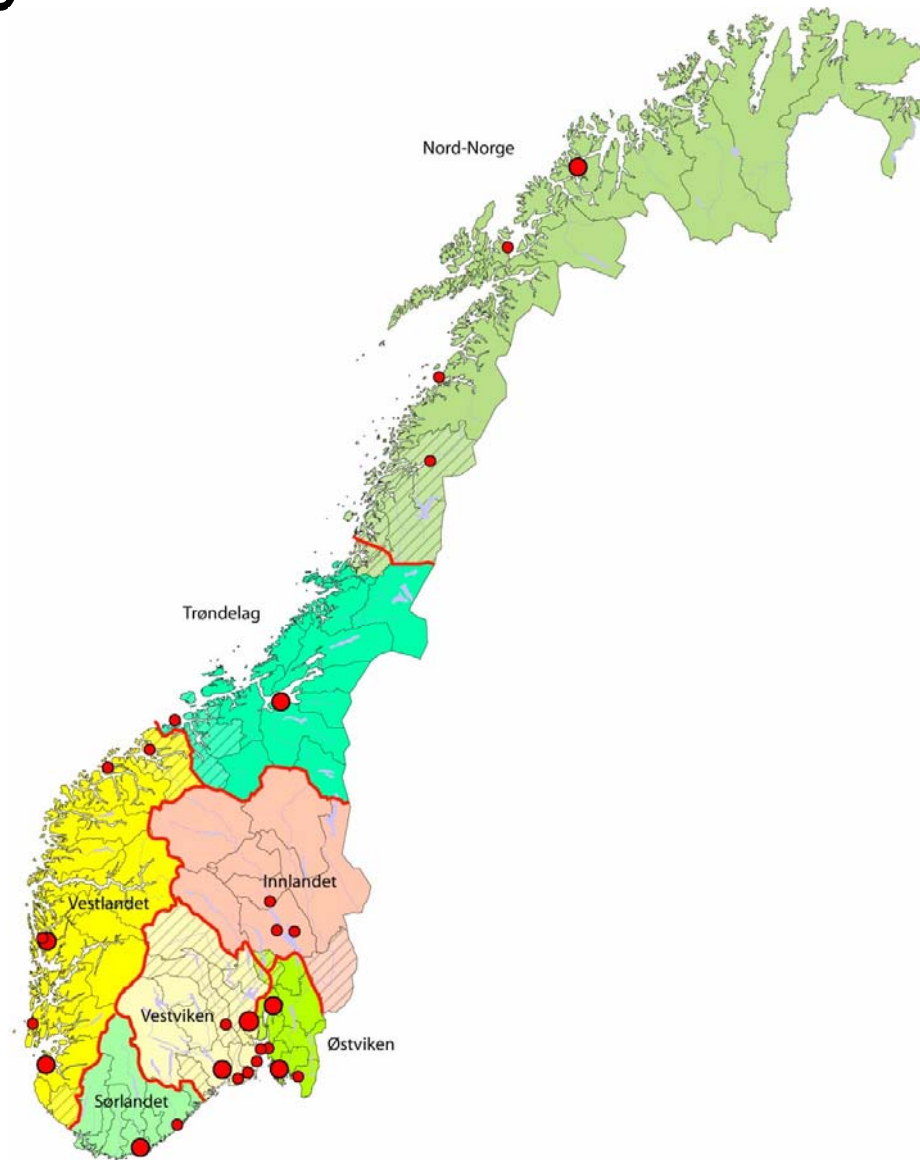
Sterke regioner.

Forslag til ny regioninndeling av Norge

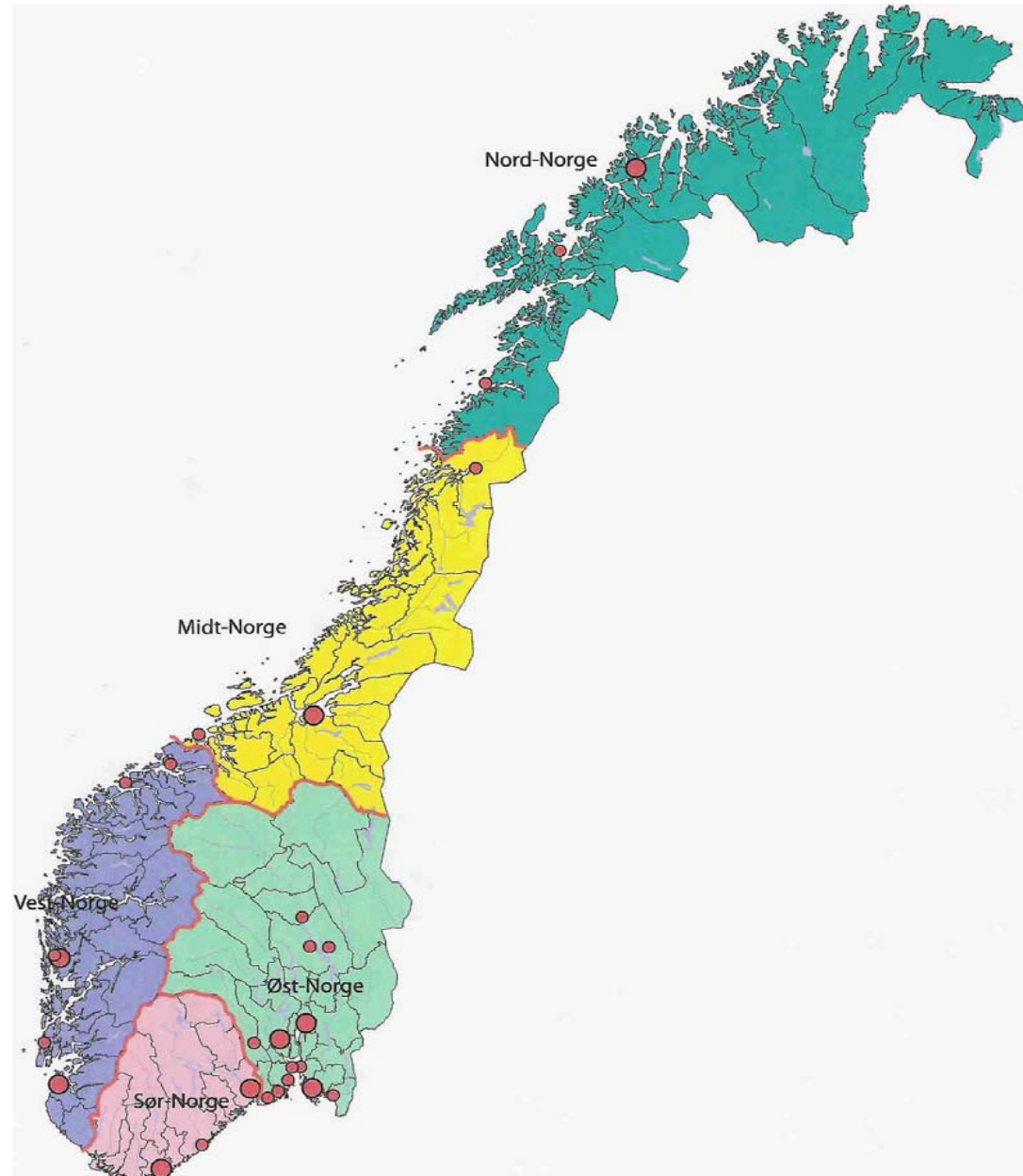
- KS har engasjert professor Tor Selstad til å utrede ny inndeling av Norge i færre og større folkestyrte regioner, til erstatning for dagens fylkeskommuner. Det legges fram og begrunnes tre konkrete – kartfestede - alternative forslag til regioninndeling.
- KOU 2004:1 Kort- og langversjon

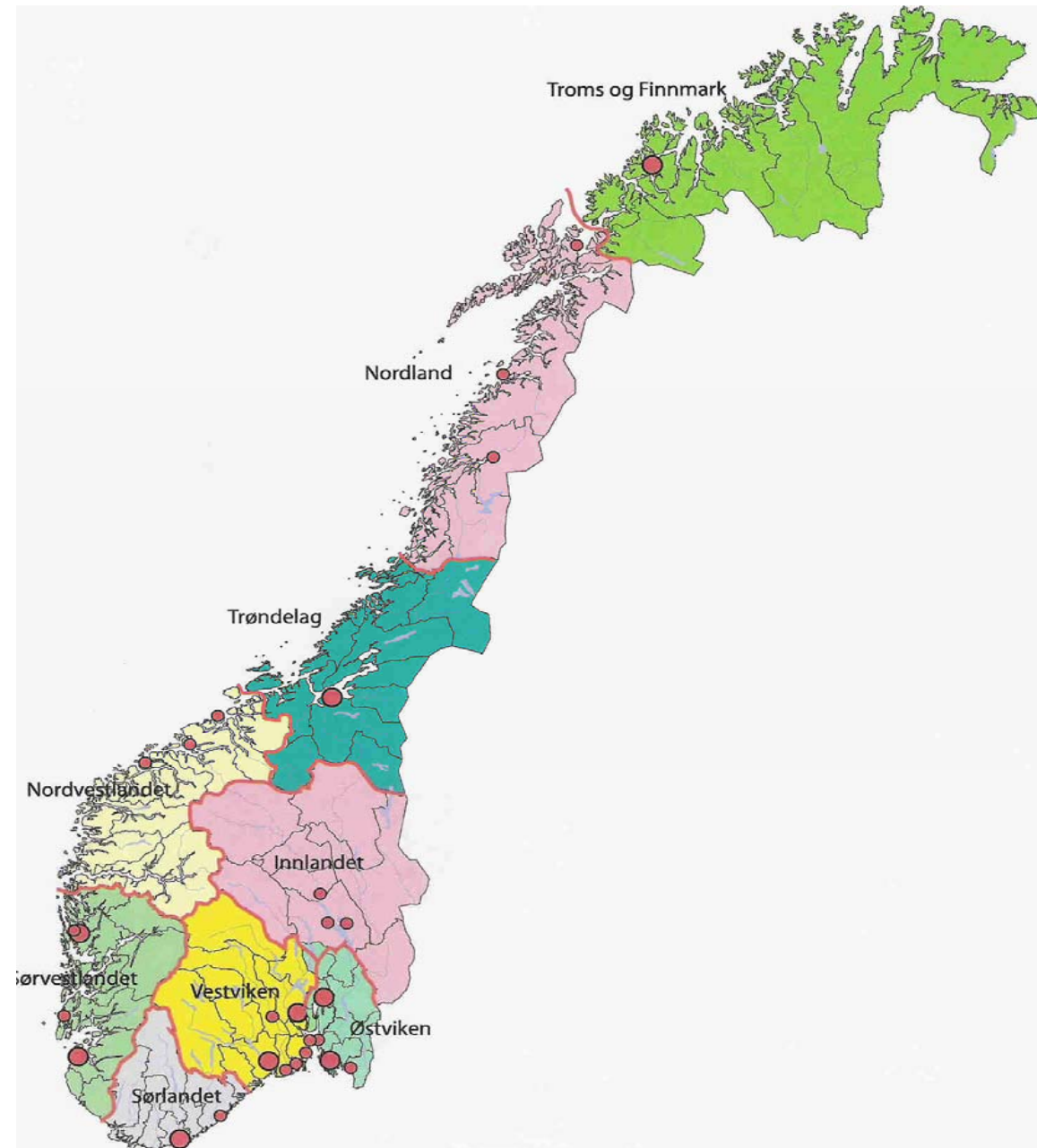
En inndeling i syv landsdeler med store gråsoner

En inndeling i fem landsdeler

En inndeling i ni regioner:

Høring KOU 2004:1 Sterke regioner

- Kortversjon presentert 25. august
- KS Sentralstyre 1.sept.: avklart høring og behandlingsopplegg for utredningen
- Bred høring blant KS medlemmer, KRD, Moderniseringsdepartementet og sentrale arbeidslivsorganisasjoner. Frist 1. februar 2005.
- Høringsnotat som konkretiserer KSs forutsetninger når det gjelder oppgaver, premisser og konkrete spørsmål.
- Medlemmenes høringsuttalelser – herunder uttalelser fra KS i fylkene – legges til grunn for behandlingen i KS
- Behandling i Landsstyremøte mars 2005.
- Distriktskommisjonens analyser, vurderinger og konklusjoner trekkes inn i høringsprosessen om regioninndeling og oppgaver.

Høring: noen hovedspørsmål

- Synspunkter på oppgavene - og andre viktige premisser for regioninndelingen
- Synspunkter på inndelingskriteriene og de konkrete inndelingsalternativene
- Hvordan kan en samlet kommunesektor bidra til å utvikle sterke folkestyrte regioner?
- Samordning av arbeidet med kommunestruktur og regioninndeling
- Regionaliseringsinitiativ og –forsøk: et viktig utgangspunkt for høringsarbeidet

En bred høringsprosess

frist 1. feb 2005

- KOU 2004:1 sendt til alle medlemmer med høringsbrev / notat
- KS høstkonferanser, alle fylker
 - Politisk og administrativ ledelse i alle kommuner og fylkeskommuner
- Folkevalgtprogrammet: tilbud om temadag for hvert av fylkestingene
- Regionale høringskonferanser der det er ønsket
 - Nordland, Troms og Finnmark 30. nov – 1. des
 - Buskerud, Vestfold, Telemark 18 nov
- Fellesmøte fylkesordførere /-rådsleder- og fylkesrådmannskollegiet
- Forskningskonferanse 9. des. med fokus på iverksetting
- Foredrag: standard og skreddersøm

OBS også høringsfrister Distriktskommisjonen: 3 mnd – 1 år

Store regioner –store eller små kommuner?

- Premiss: regionene får oppgaver fra staten –*ikke* fra kommunene
- Ingen fasit. Avhenger av hvilke verdier som settes høyest (nærhet, effektivitet m.v.)
 - Større regioner – store kommuner (f eks ABS-kommuner)
 - Større regioner –små / dagens kommuner (dvs mindre justeringer)
- Viktig: Stortingets beslutning om forvaltningsreform med større og sterkere regioner må være robust i forhold til vekslende regjeringers politikk!

Hva dreier kampen seg om?

- Om å endre et dominerende statlig sektorstyringssystem, til et forvaltningssystem med mer makt til regionale og lokale organer
- Om å endre vår sentraliserte enhetsstat til en enhetsstat med større makt til sterke og robuste regioner og kommuner
- Viktig: at fylkeskommunene og kommunene makter å stå sammen i kampen for å modernisere det lokale og regionale folkestyret – til beste for befolkningen og næringslivet i alle deler av landet!
- Kampen står om en viktig demokratireform!

Hvorfor skal vi ha sterke regioner?

- Hva skjer hvis vi ikke gjør noe?
 - Vi: kommunen, fylket, KS
- Hva kan vi oppnå hvis vi får til sterke regioner med oppgaver, myndigheter og ressurser?
 - Vi: kommunen, fylket, KS

Er politisk reform mulig –og sannsynlig?

- Ja, hvis kommunesektoren trekker i samme ende av tauet!
- Når kreftene som ønsker overføring av mer politisk makt fra staten til et folkestyrt, regionalt nivå, blir sterkere enn de som ikke ønsker slik endring!
- Politiske partiene er viktigste arena.
Kommunesektorens politikere – sammen med rikspolitikere – viktige aktører
- Før vi kommer dit har alle landets kommuner og fylkeskommuner –og KS –en jobb å gjøre knyttet til Distriktskommisjonens innstilling og KS regioninndeling
- Det vil kunne skje en politisk avklaring fram mot – eller like etter –Stortingsvalget 2005

Til slutt:

- Vi vet
 - Vi kan
 - Vi vil
-
- Men KS trekker sin konklusjon i Landsstyret i mars 05

Underveis: www.ks.no